

77-1 falta

24/6

LA CAMPANA DE GRACIA

Anv LXIV - Batallada 5549

Preu: 20 cèntims

BARCELONA, 30 Setembre 1933

—Ja ens convenia, ja, que es fes dissabte!

F. C. Metropolità de Barcelona, S. A.

(TRANSVERSAL)

METRO TRANSVERSAL — El medi de transport urbà més rapid i econòmic
De PLAÇA ESPANYA a la MONUMENTAL, 20 cèntims
De BORDETA (Hospitalet) a MARINA (Sant Martí) quinze minuts

COMODITAT I HIGIENE.— Aquesta Empresa desinfecta periòdicament per mitjà de brigades especialitzades, el seu túnel, estacions i cotxes, mantenint d'aquesta forma en perfectes condicions d'higiene totes les seves instal·lacions.

LA CAMPANA DE GRACIA

SETMANARI DELS ESQUERRISTES CATALANS

Redacció i Administració: Ronda Universitat, 25, entl. Telèfon 22122

ELS partits de dreta, arreu del món, es caracteritzen per llur disciplina, per llur acomodament absolut als seus principis. Són partits rectilinis, uniformes, que no registren en el seu si rebel·lies estridents ni disconformitats pertorbadores. En canvi, també arreu del món, els partits d'esquerra, els nuclis d'orientació liberal i democràtica, experimenten fatalment, més aviat o més tard, les conseqüències d'una vibració inevitable, les inquietuds filles de l'afany de viure, les divergències nascudes del lliure parer dels associats. La llibertat d'opinar i de sentir, en els partits esquerrans, anul·la aquella disciplina cega que no pot arrelar en ells com arrela en els partits de dreta.

Les dretes, tenen uns ideals, no volem negar-ho. Però són els seus, uns ideals egoistes. Són uns principis conservadors en l'estricta sentit de la paraula. És l'ideal de no moure les coses de com estan, de conservar els privilegis del capitalisme, de no modificar el concepte de la propietat, de mantenir un ordre que els va força bé als seus interessos. Pàtria, família, pau social, són els lemes interpretats en sentit oposat a tota revisió. És l'ideal de l'anar fent, de no veure minvats els ingressos, de la subsistència de les desigualtats socials. I està clar que aquest ideal positivista uneix fermament els que el sustenten, ja que no admet derivacions ni esquerdes. Aquesta és l'explicació del perquè les dretes resten unides i llurs partits són un model de disciplina. ¿Quina inquietud pot sentir-se en el si de la Lliga—per exemple—que faci perillar llur homogeneïtat? Cap. Catalanisme, autonomia, llibertat, mots emprats molt sovint perquè fan bonic, queden supeditats als interessos creats, a la defensa de la propietat i de l'ordre a gust seu. I no poden concebir-se discrepàncies en aquest credo utilitari. En tenim l'exemple en l'actitud vergonyosa d'aquests agricultors catalans, tots de dreta, que en veure perillar uns ingressos sanejats, resquícies d'un feudalisme passat de moda, s'adrecen, esverats, als polítics anticatalans, als Martínez de Velasco i Royo Villanova, per tal d'ensorrar una llei dictada pel Parlament de la Catalunya autònoma. ¿Com volem discrepàncies en aquest únic sentit positivista? No hi poden ésser. L'ideal de les dretes és el tant per cent. I en la defensa d'aquest, tots hi coincideixen.

Els nuclis polítics d'Esquerra, en canvi, sustenten ideals abstractes. En els seus principis bàsics, el progrés, la llibertat, la lliure determinació dels pobles, la justícia per a tots i el capgirament del règim social, hi figuren en lloc preeminent. El militant, encara que enquadrat dins una disciplina, ve un moment en què sent la inquietud, el desfici del seu propi pensament. I, malhauradament amb notori perjudici dels principis fonamentals, arriba el moment en què, en manifestar-se, provoca la disconformitat lamentable. És això fill de la manera d'ésser dels partits d'esquerra, i així ho palesen ací i fora d'ací. És el fruit de la llibertat de pensar. Si els nuclis esquerrans tinguessin en llurs programes afirmacions utilitàries, com tenen les dretes, no caldria dolre'ns del fenomen. Però les coses són així, i no hi ha manera de canviar-les.

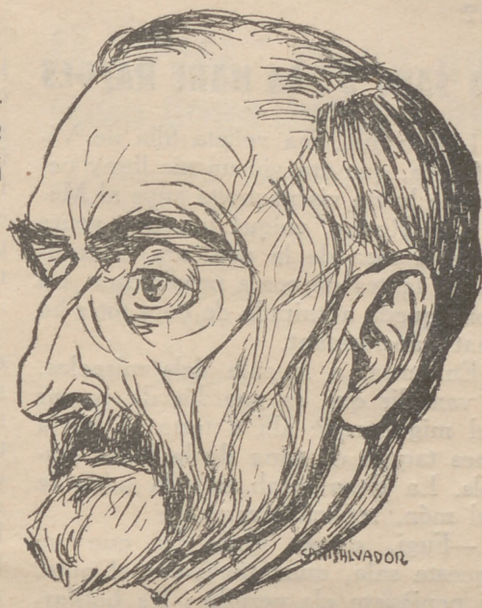
Està clar que és dolorós que en les files esquerranes no pugui regnar aquella disciplina severa que és privativa de les dretes. És dolorós en quant es refereix a eficàcia en l'acció i la propaganda que en pateixen. Però potser ens avergonviaria obrar com fan les dretes, impulsades solament per interessos egoistes. Deixem, doncs, que davant les inquietuds esquerranes d'ací i de fora d'ací, davant les convulsions internes de les esquerres que, a la llarga han d'ésser constructives, les dretes s'hi engreixin i somniïn en descomposicions que els facin possible, el dia de demà, el triomf. No cabeixen que, quan el moment d'obrar arriba, les esquerres, unides i compactes, oblidant diferències circumstancials i discrepàncies passatgeres, s'oposaran a llur avenç, barrant-les el pas d'una manera definitiva. I aleshores potser es faran càrrec que, pel damunt de les incidències de partit, de les inquietuds humanes, hi haurà la voluntat de tot un poble, que vol per a Espanya, la República i per a Catalunya un règim definitiu de llibertat i de progrés.

Papers vells

El Sr. Cambó, l'any 1920, sospirava ja per una dictadura

El regirar papers vells és molt sovint utilíssim. L'altre dia, als Encants de Santa Madrona, va venir a parar a les meves pecadores mans un lli-

bre, barrejat en mig molts d'altres en la pila dels volums de dos ralets. Es titula «El libro de la vida nacional» i n'és autor el periodista Ramon Mar-

tínez de la Riva, el qual va recollir-hi un grapat d'intervius...

Fullejo, fullejo, i em trobo amb unes declaracions del senyor Francesc Cambó, aleshores ministre de Foment. I tot llegint s'ofereix als meus ulls la demostració que el senyor Cambó, l'any 1920, sospirava ja per una dictadura.

Sí, senyors. «En España — deia llavors el senyor Cambó a l'autor del llibre, plana 186—, hay ansias enormes de vivir y de ser gobernados, y si estas ansias del país no sabe recogerlas y encauzarlas el Parlamento, el país exigirá que las recoja y las encauce el Gobierno, y si no hubiera Gobierno que supiera o quisiera hacerlo, pediría que fuese un hombre.»

Això, aquestes ànsies, les sentia ell i no el país. Les sentien els enemics de tot liberalisme, de tota llibertat... Però, escoltem-lo:

—«...si el Parlamento y el Gobierno no cumplieran con la misión que la Historia les asigna y el país les reclama, no por ello el país se resignaría ni a la anarquía ni a la muerte por inanición, sino que encarnaría en un Poder anticonstitucional sus ansias y sus deseos.»

Aquestes són, exactament, les paraules i els raonaments que, tres anys després, va emprar el seu amic Primo de Rivera. El senyor Cambó, en parlar així, no reflexava altra cosa que el seu pensament i el seu desig. Per això, quan el «poder anticonstitucional» va esclavitzar el poble i vexar Catalunya, el senyor Francesc Cambó s'hi va trobar tan bé...

Tanmateix, el regirar llibres vells dóna agradoses sorpreses.

TANET

«Espero que mai per mai prendrà ufana la llavor de la discòrdia. Ni diferències doctrinals, ni diferències tàctiques ni afanyos ambiciosos han de destruir la unitat de la Catalunya republicana. Hem de donar exemple de desinterés i d'altitud de mires si arriba l'hora, que temo que arriba, de defensar les nostres llibertats.»—Miquel Santaló.

LA SANG DE LA MARE RAFOLS

L'altre dia, una velleta filla de Vilafranca, que ara viu un xic lluny però que havia viscut molts anys al Molí d'en Rovira, volgué tornar a veure aquesta casa de la qual ara li explicaven tantes de coses prodigioses. La dona quedà admirada de com tot s'ha anat transformant.

En entrar a la sala dels miracles, li van dir que es guardés de passar pel mig perquè allí a terra hi havia unes taques de sang de la Mare Rafols. La dona, amb tota la bona fe del món, replicà vivament:

—Fugi, dona, fugi. Es que en aquesta sala, quan matàvem el porc, hi penjàvem els pernils i les botifarres i com tothom sap, degoten i fan aquestes taques tan difícils de treure.

Una demostració

La Lliga sempre ha estat republicana

«La Lliga sempre ha estat republicana!» Aquestes paraules del senyor Cambó — el polític més clarividenc dels nostres temps — val la pena de recolzar-les amb textos. I per això sentim avui satisfacció en copiar alguns trossos d'articles seus, que palesen, d'una manera que no dóna lloc a dubtes, el seu fervor republicà.

Aquestes paraules eren escrites setmanes abans de la instauració de la República, i alguns, *tres dies abans!*

Mes que tots els comentaris que hom podés fer-hi, són el millor reflex del sincer republicanisme dels lliguers.

«No, la revolució no vindrà: no hi tingueu, els republicans novells, la menor esperança! El nombre dels inconscients que creuen encara que tot l'enrenou que s'és mogut a Espanya pogués tenir per fi la República burgesa de l'Alcalà Zamora, resta ja reduït a poquíssimes persones: socialistes, llibertaris i comunistes han tingut la lleialtat de parlar prou clar perquè no pogués subsistir la menor il·lusió, llevat d'aquells que, als 50 anys, anirien als llims al moment de llur traspàs.

La revolució no vindrà, ni per obra de l'exèrcit, ni per acció dels revolucionaris: l'hauria d'acordar el Govern i signar-la el rei perquè pogués venir de R. O.

Els que prediquen la Revolució, obliden que a Europa, ja fa més de mig segle, no hi ha més revolucions que les que fa l'exèrcit i les que el Govern consent.

Que un Govern que ocupa el poder — no uns conspiradors que el pretenen! — acceptés com a programa a portar a les Corts el problema de Cata-

lunya, expressant el pensament del Govern en forma immensament més precisa i més àmplia que les vagues fórmules del pacte de Sant Sebastià. I el compromís obtingut per la Lliga el signen homes que, segons totes les probabilitats, tindran una respectable majoria en el pròxim Parlament.

Ciudadans de Barcelona! Aquestes eleccions, a més de tenir una alta significació de llur caràcter municipal, tenen una alta significació política. Si triomfessin els revolucionaris, començaria per a Espanya un període d'eixorques convulsions. A Barcelona, sols les candidatures de la Lliga, junt amb la més pura idealitat, són símbol de pau i de normalitat.»

El que després de llegir aquestes ratlles dubti encara del republicanisme de la Lliga, és que té pa a l'ull. ¿Oi, senyor Cambó?

PARAULES AUTORITZADES

Un judici sobre el Papat i els sacerdots

Llegim:

«El Papa és l'assassí de les ànimes, que lacera i destrueix el ramat de Crist. Ell, més cruel que Judes, més injust que Pilat, més abominable que els hebreus i pitjor que el mateix Lucifer, ha canviat els deu manaments de Déu en aquest sol: *Fes que vinguin diners*».

«El Papa i els catòlics són més aviat precursors de l'Anti-Crist, que servidors de Crist. La cort papal saqueja la cort celestial de Jesucrist».

«El Papa que hauria de convocar el món sencer per a dir: «veniu a reposar les vostres ànimes», crida, al contrari: «veniu a mirar la meva magnificència, més gran que la de Salomó; veniu a la meva cort a buidar les vostres bosses i a trobar la perdició de les vostres ànimes».

«Els sacerdots, de cap a peus, estan coberts per la lepra de la vanitat i de l'avarícia; són muts quan es tracta de lloar a Déu, loquaços quan es tracta de llurs interessos. Ells s'apropen a Crist com a lladres i traïdors, i tanquen el Cel a les ànimes per a obrir-los l'Infern».

«Sí, Roma és un abisme de l'infern on el dimoni mana com a cap de totes les avarícies i ven els béns que Jesucrist ha comprat amb la seva passió, de manera que ha passat a ésser proverbial aquesta frase: *Curia Romana non petit ovem sine lane lana; dante exaudit, non dandibus ostia claudit*. (La cúria romana no demana anyells sense llana; escolta aquells que donen, tanca les portes a aquells que no donen).»

* * *

—De qui dirien vostès que són aquestes paraules? D'algun descregut, d'algun heretge, ens respondran, segurament. I s'equivoquen. Són *nada* menos que de Santa Brígida. Les

havem copiades de l'obra «Revelations de S. Brigittae», llibre I, cap. XLI i llibre II, cap. LVIII. (Nuremberg, 1500.)

Després de beure en font tan autoritzada, no cal pas dir res més!

CINISME, CINISME I CINISME

Unes paraules repugnants

Els tradicionalistes que anaren a Balaguer per tal d'oferir a aquell Sant Crist la sang innocent d'un obrer immolat a la barbàrie i que varen ésser detinguts per les autoritats, varen tenir la gosadia d'escriure al director d'«El Siglo Futuro», des de la presó balaguerina, una lletra, repugnant i cínica, que palesa la baixesa d'instints dels seus signants. Diu així un dels paràgrafs de dita lletra:

«Las frases alentadoras que en las columnas de este periódico se publicaron llenas de coraje para nuestros ánimos, que tal vez alguien creía desfallecidos, hacemos constar que la provocación ocurrida en la ciudad de Balaguer el día 10, en vez de abatir nuestro ánimo ha servido para arraigar más nuestros ideales».

Calenta encara la sang de la víctima, dir això és monstruós...

Però molt propi dels que ho escriu-viren.

QUE ES POSSI TRANQUI...?

Mirin amb qué ens surt

«Donya Urraca»

Vostès ja deuen haver sentit parlar de l'oradora cavernícola Urraca Pastor. Es una xicoteta de l'extrema costera, que va per aquests món dient penjaments de la República, dels seus homes i de les seves lleis. Un poeta «siglo-futurista» li ha dedicat un «ovillejo» que diu així:

No es ni chispa de orgullosa,
María Rosa.

Nos aconseja la estaca,
Urraca.

Y vence a todo orador,
Pastor.

Modelo de pundonor,
al mal gobernante humilla,
y a todos nos maravilla
la Rosa Urraca Pastor».

Ara, aquesta senyoreta, des de França, anant camí de Roma formant part d'una peregrinació, s'ha permès fer l'afirmació de que «cuando en España se imponga el buen sentido y el patriotismo, debe ser revocado el Estatuto de Cataluña, y puestos en trance de guardar silencio sus hombres».

Res més que això. Però, com que els homes de l'Estatut ja saben amb qui es juguen els quartos, pot restar tranquil·la «donya Urraca». Ja se'n cuidarà el poble de que aquell «buen sentido» no s'imposi!

Contes del senyor Rector

En Fonolleres era un col·leccionista de goigs que per un exemplar poc conegut hauria fet la figuereta. Però era un bon xicot, incapaç de cometre una mala acció. Per això, en rebre una lletra del rector de Vilarrònegu—en la qual casa acabava de passar-hi dues setmanes, convidat—en la que aquest l'acusava d'haver abusat de la seva hospitalitat, emportant-se-li un quadro amb els goigs de Santa Reparada, en Fonolleres es va indignar, i, després, s'hi va fer un panxó de riure.

—Ara us explicaré el que ha succeït—ens deia el xicot contant-nos el cas: —Mossèn Ramon, home d'uns quaranta anys, té una majordoma jove i guapassa. I en fer-li jo una brometa, molt seriosament em va fer visitar cas: —Mossèn Ramon, home d'uns quaranta anys, té una majordoma —llit de monja—situada a l'altre extrem de la rectoria. Com fos que Mossèn Ramon tenia un quadro amb un goig valuós, i malgrat haver-li jo pidolat a dotzenes de vegades, no me'l va voler donar, en anar-me'n vaig tenir la pensada de donar-li un ensurt i vaig amagar el quadre sota els llençols del llit de la majordoma. I ara m'escriu dient que l'hi he pispat i que l'hi torni!

* * *

Es moria, sense remei, el vell Bielo, l'home més liberal i anticlerical del poble. Es moria a corre cuita. Ja no podia parlar. Aprofitant-se de no estar ja per res el pobre, les seves germanes, beates fins al capdamunt, enviaren a cercar el rector «perquè no morís com un gos...»

Hi acudí el clergue:

—Aquest home ja no pot confessar-se—digué. —L'extremaunçarem.

I, sota la mirada impotent del vell Bielo, que ho sentia tot i no podia oposar-s'hi, va fer les maniobres del cas. En acabat, apropant-li un Crist als nassos, començà a dir-li:

—Has estat un gran pecador. No has cregut amb Déu. Aniràs a l'infern si no te'n penedeixes. Oi que sí que te'n penedeixes? Oi que sí? Fes-me una senyal amb els ulls...

El vell Bielo, va fer-la una senyal amb els ulls. Una mena d'ullet tràgic. I va quedar-se mort. Quan va adonar-se'n el rector, va exclamar joïós:

—Ha mort penedit! Ha anat al cel!

I les germanes ploraven. Però quina no seria llur sorpresa, en aixecar el llençol per a vestir-lo, de veure-li la mà dreta agarrotada, en un gest molt expressiu, del més expressiu!... Uns dits arronçats i un altre estès.

* * *

Varen codemnar a mort Samuel Leoi, un jueu que havia comés un crim afros. Hores abans de l'execució, el reu, que estava força nerviós, va cridar el cap de la presó.

—Què voleu?—va fer-li aquest. —Demaneu, que no se us negarà res.

—Vull un capellà. Que vingui un capellà.

—Un rabí, oi?

—No. Un capellà catòlic. Vull convertir-me.

Calculeu, en conèixer per la vila la nova, quin no seria el goig de les «dames d'estropajosa»! Els diaris carques en feren articles parlant de la misericòrdia divina.

A l'endemà, en anar-se'n cap el pal, el capellà que acompanyava al vell va preguntar a aquest:

—Com ha estat que Déu t'ha tocat així el cor?

—Déu no m'ha tocat res.

—Eh?

—No. Es que no he volgut que fos dit que donaven garrot a un jueu.

* * *

En arribar-li l'hora de la mort, el milionari Adamson va recordar-se que no professava cap religió. I volent morir religiosament va pregar que acudissin a la capçalera del seu llit un sacerdot musulmà i un capellà catòlic.

—Si em converteixo a la religió cristiana, ¿què m'espera a l'altra vida?—va preguntar.

—Aniràs al cel.

—I allí, què?

—Que veuràs Déu per una eternitat.

—I res més?

—I et sembla poc, fill meu?

—A veure: si em faig dels de Mahoma, què tindrà a l'altre món?

—Viuràs al paradís, on hi ha les huris, formoses i eternament verges...

—No em parlem més. Em faig moro.

El "Duce" mana que cada dona tingui 6 fills

Tenim una coneguda italiana. Es una dona d'uns trenta cinc anys ben revinguts, que té un petit negoci a Barcelona. Ahir, respirant satisfacció per tot arreu, ens va venir a veure...

—Me'n vaig a la meua terra.

—Ah, sí?

—Sí. Mussolini ha manat que cada dona italiana tingui sis fills...

—Ah, caratsus! ¿Però vostè és casada?

—No. Però això ja ho deu tenir previst Mussolini. Jo, me'n vaig a complir un deure patriòtic.

—Sí, però... no té promés?

—No tinc res. A Itàlia, les criatures les porta una cigonya, sap, tal com abans aquí venien de París. I jo suposo que el «duce» ja ho haurà arranjat tot amb les cigonyes...

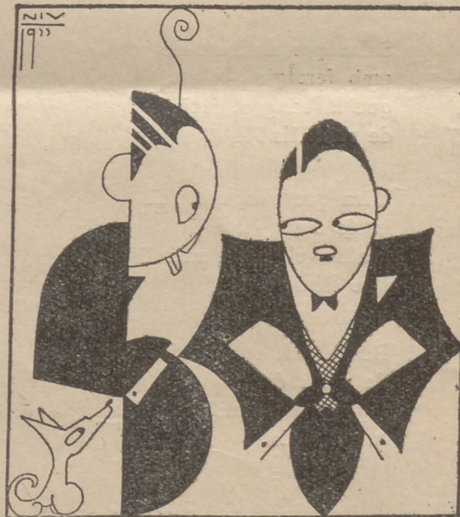
—Sí que està de broma!

—Addio. Ja li escriuré quan desocupi...

I se'n anà, joiosa i convençuda.

¿Com redimoni s'ho arranjarà Mussolini?

La Joventut de la Lliga fa un aplec a l'atòdrom. Fins ara, totes les empreses que han utilitzat aquell lloc han fracassat sorollosament. Estem segurs que seguirà la tradició.

—Doncs miri: jo si que hi crec en el republicanisme de la Lliga.

—Sí?

—Sí. No veu que no li sortiria a compte l'ésser ara monàrquica?

DOS LOTS EXTRAORDINARIS

Seguint amb entusiasme la nostre croada Pro-Cultura, degut al bon acolliment que hem rebut dels lectors de LA CAMPANA, oferim avui aquests dos lots extraordinaris.

Un Lot de números extraordinaris i Almanacs de LA CAMPANA DE GRACIA i de «L'Esquella de la Torratxa».

De LA CAMPANA: Almanac de 1880, 1885, 1889, 1890, 1891, 1892, 1895, 1915, 1916, 1917, 1923, 1924, 1925. Extraordinaris: Any Nou 1926, «Tots Sants 1925» núm. 2942, núm. 1.000, «A Colom 1892», número extraordinari dedicat a Cervantes «A la Primavera», «A Colom», «A Guimerà», «Barcelona es diverteix», «Any Nou 1927», «Any Nou 1926», Barcelona de nit», número Mil «Gener 1905», «La Planeta de Barcelona» «Barcelona el 1906», «Any Nou 1929», «Any Nou 1930» núm. 1014 (paper d'estrassa).

Almanacs: 1915, 1916, 1920, 1921, 1923, 1924, 1925 i 1932.

En total 42 Almanacs i Números extraordinaris il·lustrats amb una enormitat de gravats dels millors dibuixants i gran col·laboració dels millors escriptors d'ara i del passat.

Es un veritable arxiu. Més de mig segle de política, art i literatura de la nostra terra.

El Lot complet el trametem gratuïtament contra reembors, per pessetes 6'50, a qualsevol indret de Catalunya.

Un Lot d'obres dels autors més festius de la nostra parla: C. Gumà i Frederic Soler (Pitarra), Eduard Aulés i Emili Vilanova.

De Pitarra: «Cent mil duros», «Coscs de l'oncle», «El Castell dels tres dragons», «El punt de les dones», «Héroes i grandeses», «El Profeta», «L'Esquella», «El cantador», «La Vaquera de la piga rossa», «Joan Doneta», «Aus del dia», «L'Africana», «La botifarra de la llibertat». De C. Gumà: «La direcció del globo», «El dia que em vaig casar», «El món per un forat», «Pellegrins a Roma», «Home o dona», «La senyora de tot-hom», «Menudències», «Art de festejar», «La salsa de l'amor», «Filomena», Blancs i negres», «Tipus i topos», «Quina dona vol vostè?», «El Déu del segle», «Sota la parra», «Fruita agre-dolça». D'Eduard Aulés: «No va más», «Cinc minuts fora del món», «Cel Roigent». D'Emili Vilanova: «Les bodes d'En Cirilo», «L'ase de l'hortalà».

34 obres que formen una veritable biblioteca del riure i una segura recepta contra l'avorriment.

Tot el lot de les 34 obres el donem per 6'50 pessetes. —Tramesa gratuïta.

NOTA:—Als compradors dels dos LOTS els farem el regal de dos valuosos llibres.

Feu el més aviat possible la vostra comanda a LA FIRA DEL LLIBRE, Claris, 20.—Barcelona

VIGILA, ESPERIT REBEL

Vigila, esperit rebel,
que la son no et venci!
guaita tremolar l'estel
en el silenci.

Desperta't com el vent
i esquinça les nuvolades
que caminen mansament,
intencionades.

Salta per damunt de tot
amb ferotgia
que la sang et faci un bot
de rebel·lia!

Mira que l'esperit vell
ja és a la porta
i afina el poble mesell
i se l'emporta.

Burxa fort endins del cos
de nit i dia
i posa'ns al moll de l'os
la rebel·lia.

Els rebels s'han adormit
amb cants d'aloses,
s'han deixat amollir el pit
d'aigua de roses.

I l'enemic temptador
furga i treballa
en el cor de la foscor.
Treballa i calla.

Vigila, esperit rebel,
alerta, alerta!
Vénen llàgrimes de fel
i foscor incerta.

Si has equivocat el pas,
torna endarrera
i alça fermes el pit i el braç
i la senyera.

Vigila, esperit rebel,
que la son no et venci!
Guaita tremolar l'estel
en el silenci.

SALVADOR PERARNAU.

—Com va el negoci?
—No me'n parli. Hi ha massa compe-
tència. Figuri's que hi ha comerciants
de tan mala fe que fins donen el pes.

«Si l'hora difícil, l'hora potser tràgica, ens agafés enmig de les petites disputes i de les baixes injúries, sense preparació material ni moral, seriem tots plegats menyspreables, i ens fariem mereixedors col·lectivament d'entrar en un nou període fosc i miserable.»—Rovira i Virgili.

PETITES CAUSES...

El senyor Abadal, ja no es refila el bigot

Si us fixeu, observareu que el senyor Abadal — la «Tomasa» de la Lliga—ja no es refila el bigot. Aquesta operació era per al senyor Abadal, el «venerable», tan indispensable, fins ara, com per en Cambó fer ocells de paper i en Vidal i Guardiola portar una grossa cartera plena de diaris... La culpa de què el «sanyo» Abadal no es refili més el bigot, la té en Josep Pla. Aquest, trobant-se en el Parlament de Madrid, va ésser preguntat, per un polític, sobre el que feien els diputats de la Lliga...

—Sí, mireu. L'Estelrich, corregeix proves. En Rahola, es repassa la barba. I l'Abadal... miri'l, allà el té, que està donant corda al rellotge...

No cal dir que el senyor Abadal, amb el característic moviment dels gros i índex de la mà dreta es refilava el bigot...

La frase va córrer i el «decano» de la Lliga, en asabentar-se, va prometre deixar per sempre el seu bigot en repòs.

VICENÇ BLASCO IBAÑEZ

Les despulles de Vicenç Blasco Ibañez retornaran a València, la seva terra. Cal saludar-les amb respecte. Són les cendres d'un ferm republicà, d'un home rectilini que no transigint amb la dictadura la va combatre des de França, emprant aquella violència que inspirava llurs campanyes. I en morir, a Menton, va disposar que les seves despulles no fossin portades a Espanya mentre ni regnés l'opressió i la tirania. Ara, la República—la més cara de les il·lusions de Blasco Ibañez—, vol retre a les cendres del gran escriptor, els màxims honors. Els té força merescuts...

Vàrem veure Blasco Ibañez a Madrid, ara fa vint-i-tres anys. El visitàrem amb devoció, filla de la nostra admiració sincera. Vivia, l'insigne novel·lista, prop de l'Hipòdrom, a la dreta de la Castellana, en una caseta baixa, voltada d'arbres. Ens va rebre afable, carinyós... I vàrem conversar, jo en català, ell en valencià, en un valencià harmoniós i sonor, llarga estona...

Ens va explicar com treballava. —A València, ens digué, a la redacció de «El Pueblo», després de fer el diari i parlar de política amb tothom, em posava a escriure novel·les. D'allí varen sortir «Flor de Mayo», «La Barraca» i «Arroz y tartana»...

—I ara?

—Ara ho faig amb més comoditat. Escric vuit hores seguides... Dormo poc, però a gust...

Blasco Ibañez era un esperit inquiet. Li agradava la bona vida i no sabia donar-se-la. Amic del confort, treballava sempre en penoses condicions. No podia restar quiet. El seu cervell no s'avenia amb la vida sedentària.

Va anar a la Argentina i en va tornar engrescat. I des d'aleshores va ésser el seu somni adquirir unes terres en la Patagònia i fundar-hi una colònia valenciana.

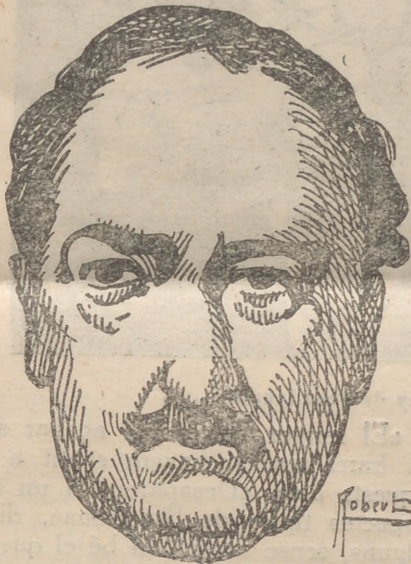
La realitat no va correspondre als seus somnis.

El vàrem tornar a veure a París. L'amic Esplà va presentar-me'l

(novament). Vés qui es recorda de l'any 1910! Però Blasco Ibañez, va recordar-me en ajudar-lo jo una mica. I—prodigi d'una memòria portentosa—va preguntar-me per la persona que llavors m'havia recomanat.

—Els catalans—va dir-me amb la

seva veu grossa i plena—teniu el plet mal enfocat. El vostre nacionalisme és de dreta. I mai les dretes us donaran res...

Va ésser profeta. Las dretes han estat sempre l'obstacle pel consegüent de les aspiracions de Catalunya. Ha calgut una República d'esquerra...

Zamacois va pintar Blasco Ibañez, en el local d'una empresa editorial de Madrid, amb aquestes justes paraules...

«Es un símbol. Es l'home que ha vençut a la vida i que es sent ben afermat a una terra que ha dominat i és seva.»

Ben exacte.

A València, en la façana d'un temple, un cicerone amic m'ensenyà els impactes d'unes bales.

—Són les senyals d'un dels combats que lliuraren blasquistes i sorianistes...

En recordar, ara, aquella plétora de vida d'aleshores, sento una mena de frisança. Blasco Ibañez, l'home tot acció, tot dinamisme, que tant va fer per a portar al poble la fe republicana, ha mort en terra estranya. Mentre Soriano, el seu adversari, es, avui, diputat de la República...

—Per què no escriviu una novel·la d'ambient català?—li preguntà no recordo qui. Alomar? Potser.

—Caldria viure deu anys en mig de vosaltres. I encara no sé si me'n sortiria...

Més tard, Blasco Ibañez va anunciar que volia llogar una casa a Cadaqués

o a un altre lloc de la nostra Costa Brava. No va arribar a fer-ho.

En aquesta hora de la justícia, la República deu un homenatge a Blasco Ibañez. Des de la seva juvenesa, amb la ploma, amb la paraula, amb l'acció i amb l'exemple, treballà per ella. La mort no li deixà veure enllestida la seva obra...

Catalunya tenia en Blasco Ibañez un amic, a la seva manera. El segell reaccionari que tenia el nostre catalanisme, en aquells temps va privar-li de copsar tota la seva transcendència. El prejudici clerical no li deixà veure el fons racial del moviment. Però per a Catalunya sentia profunda simpatia i en totes les nostres convulsions es posà al costat del liberalisme de la nostra terra.

En política, Blasco Ibañez era d'un personalisme absolut. La seva figura, malgrat ell, sobresortia allà on anava. Per això no era un home disciplinat, en el sentit just de la paraula. Aportava el seu concurs on calia—Salmerón, Lerroux—però no es sumava a res. No es confonia en la massa. Era massa personalitat la seva...

Primo de Rivera, veient a Blasco Ibañez un enemic perillós, va perseguir-lo a sang i a foc. Ell, el novel·lista, se'n reia. I quant es referia al dictador, el qualificava sempre d'«aquest infeliç de Primo»...

Quant la dictadura, idiota, va arribar a prohibir l'exhibició dels «Quatre genets de l'apocalipsi», Blasco Ibañez va dir la frase definitiva...

«D'ell, d'aquí poc temps, no en parlarà ningú. I de la meua obra sí...»

Torneu a Espanya, amb tots els honors oficials, les cendres de Blasco Ibañez. Catalunya anirà a València a musitar, davant d'elles, una oració cívica.

La figura de Blasco, conserva les seves gegantines proporcions. Les dels seus infeliços perseguidors, resten esfumades en l'ombra de l'oblit...

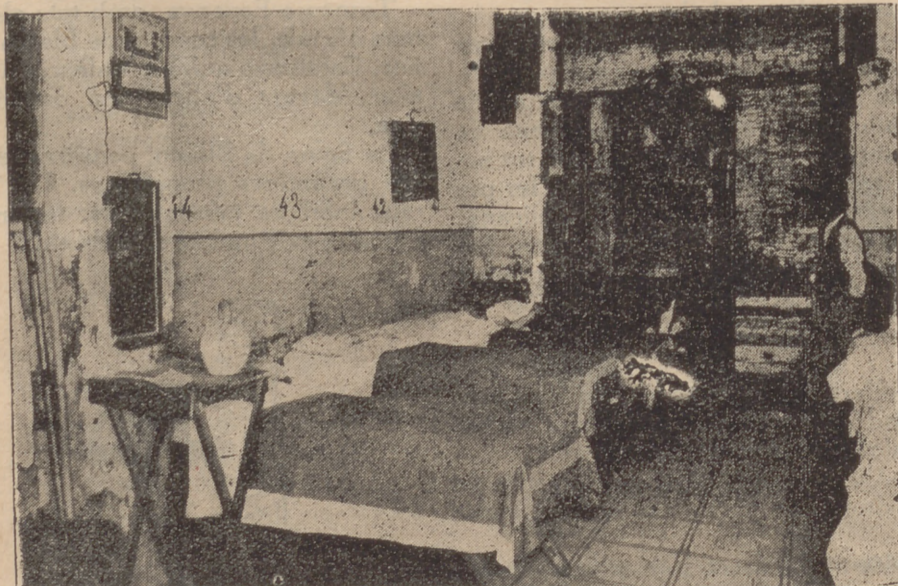
La mentida del barri

El joc de la carteta, engany de gent incauta...

Una mostra, lamentable, de les traficantes en amor.

Un alberc miserable i suspecte...

«El senyor Selves vol acabar amb el barri xinès», havem sentit a dir aquests dies. «Desapareixerà un dels aspectes típics de Barcelona», diuen alguns, sense saber ben bé el que diuen. I, nosaltres, que aquest suposat indret de la Barcelona tenebrosa el coneixem pam a pam, creiem que cal dir les coses pel seu nom. El titulat —amb una impropietat ingènua, filla d'un estúpid deliri de grandeses—barri xinès, no té res de típic, ni d'exòtic ni de suggestiu. Ni és, tan sols, cap barri. Hom, repetint el que ha sentit a dir, dóna aquest qualificatiu a certs indrets del districte cinquè, barris del Teatre i de Santa Madrona, els més bruts, més fastigosos i més repulsius de Barcelona. Manca la ciutat d'un tipisme morbós, com tenen Londres, París i Berlín, l'ha cercat debades i no trobant-lo, l'ha inventat. I heu-vos ací creada la llegenda d'aquest barri xinès, que, fora atraient, quan no és altra cosa que d'ací, hom té per cosa suggestiva i La llegenda, com a llegenda, feia el

seu goig, i era, sovint, font d'inspiració de novel·listes decadents i cronistes noctàmbuls, d'aquells que a les tres de la matinada arrosseguen la son per les lleteries del carrer Nou. Però, pel que es veu, al senyor Selves no l'inspiren gaire respecte, i, decidit, ha iniciat un esbandiment general...

BRUTICIA, BRUTICIA I BRUTICIA

Es l'única i dominant característica d'aquests barris. Porqueria pels carrers, pels pisos i en les ànimes. No cal dir que, en parlar així, salvem l'excepció de l'intel·ligent que hi ha de viure per força. Cal generalitzar.

De dia, els carrers s'emplen de venedors ambulants de tota mena de queviures. Cap inspecció sanitària. Cap vigilància urbana. Els articles que es venen són el que són. I, a migdia, en netejar-se els carrers, les pells de platan, els tomàquets podrits, les fulles de col les deixes de tot aquell mercat improvisat, emplen el sòl, empestifant l'ambient.

Cases sense cap condició higiènica. De confort, no en parlem. Famílies apinyades, en trista promiscuïtat, en un pis insuficient. Manca d'aire, de llum, de sol i d'higiene. Aigua amb compta-gotes. Misèria, malalties, paràsits... I omplint-ho tot, inundant-ho tot, una atmòsfera podrida, de vici i acanallament, de perversió i delinqüència.

Aquest és el tipisme, únic, del barri xinès.

EL REFUGI DE LA PURRIA

La púrria n'ha fet el seu refugi. Catequistes i timadors hi viuen, s'hi amaguen, hi tenen els seus centres de reunió. Salvades obligades excepcions, l'home que viu del seu treball honrat no hi té res a fer i s'hi troba desplaçat. Els seus concorrents dormen de dia, generalment. Per això, fins al vespre, aquells carrers no comencen a cobrar animació. Els cafès, els bars, els dancings, els cabarets, tots els llocs d'esbarjo sospitós, de dia tenen un aspecte trist, de cosa desplaçada. Es a la nit quan en ells hi regna el moviment, un moviment febrós, al marge de la policia. I els quinzenaris, els lladregots, tots aquells habituals del delictes, s'hi belluguen com a casa seva, alternant amb algun curios ciutadà que, malgrat sortir-ne fatigat, després s'alaba d'haver estat en les entranyes del barri perillós.

Refugi de la púrria. Però d'una púrria vulgar, sense caràcter, desprovista de cap suggestió. D'una púrria trista i ensopida...

PROXENETES, PROSTITUTES, ADMINISTRADORS

¿I què direm del mercat de l'amor miserable que en el barri xinès té la seva seu? Si sempre ens fa llàstima la

barri xinès

No hi ha tal tipisme. Tot es porqueria,
- - misèria, vici i delinqüència - -

dona caiguda, la que ha anat a caure al barri xinès ens en fa encara molta més. En casotes miserables, sòrdides, plenes de brutícia i d'ombra; en casotes on senzilles arpilleres foradades reparen les habitacions, on per tres rals el pobre que hi acut pot tenir matalàs i dona, viuen, esclaves d'una mestressa repugnant i cínica, unes infelices que de dona en tenen sols el nom. Passades, ulleroses, perduda tota forma, orfes de tota feminitat, grolleres i malparlades, velles ja gairebé totes, malaltisses, s'ofereixen al passant amb trista insistència. Són ex-dones que viuen una existència dolorosa.

I pel carrer, la pobra explotada, poc més vistosa, vigilada de prop per l'«administrador», el que viu amb l'esquena dreta amb el producte del seu cos... Proxenetes sense escrúpols ni entranyes, que mercadegen amb la carn humana. Infelices hetaires, caigudes en el llot sense cap mà amiga que les hagi tret a temps. «Maquereaux» indignes, que passegen llur guapesa...

Heus ací un altre aspecte d'aquest barri xinès. Ho trobeu interessant?

ELS INVERTITS

No deuriem ni parlar-ne. Però en el barri xinès tenen una personalitat ben destacada, fins l'extrem que «persones decents» hi acudeixen per veure'ls, moguts per una tafaeria morbosa. Trists exemplars humans, exhibeixen llur baixesa, que empena de fàstig tot esperit normal. I els veureu, en els bars i cabarets, sense amagar-se, oferint-se al pervertit i al degenerat, alternant com si res, com si llur ofici fos cosa lògica i normal en aquell barri.

El senyor Selves farà un gros bé a Barcelona — i l'està fent — esbandint aquesta plaga, impeding a aquest comerç indigne, perseguint sense treves aquests ex-homes, fruit de la més esparveradora tara.

ELS ESTRANGERS

Tot aquell que fuig de la justícia de llur país, troba a Espanya entrada fàcil i a Barcelona, en aquest lamentable barri xinès, acolliment segur. Ací s'amaguen delinqüents de tot el món, que, incapaçs de treballar, de la delinqüència viuen. I l'ésser Barcelona la gran urbs, camp a propòsit per a llurs perillosos esplais, fa que ací es mostrin actius, en perjudici de la pau i de la tranquil·litat ciutadana.

Els que més abunden son francesos. Després, vénen els italians, i a aquests els segueixen els argentins... Una enquesta sobre llurs mitjans de vida—si fos possible fer-la—donaria, per al treball honrat, un contingent gairebé negatiu.

En aquest sentit, la neteja iniciada, ja comença a donar fruit. I cal no desmaiari-hi.

Aspecte típic dels carrers del barri xinès...

BARRIS NO CATALANS

No ho volem fer remarcar amb cap propòsit xovinista. Res d'això. Però es tracta d'un fet palpable. Ho diuen les estadístiques. Al barri del Teatre, segons el cens de l'any 1930, hi vivien 3.854 fills de Barcelona, 1.177 murcians, 185 naturals d'Osca, 510 valencians, 348 saragossans, 359 castellanencs, 204 d'Almeria i 338 alacantins. En el barri de Santa Madrona, hi vivien 2.868 barcelonins, 1.169 murcians, 490 valencians, 204 terolencs, 258 saragossans, 197 castellanencs, 421 alacantins, 413 almeriencs i 212 madrilenys.

Si aquesta circumstància es registrés en altres barris de la ciutat, no en dirien res, doncs el que ve a Barcelona a treballar mereix tots els nostres respectes. Però es registra en uns barris on gairebé ningú no treballa...

UN DETALL SIGNIFICATIU

L'explotació de la dona en el barri xinès atança proporcions insospitades. I en les estadístiques hi trobem dades

La trista exhibició de carn passada.

Els carrers, de dia, són molt diferents que de nit...

que arriben a preocupar. Veiem, per exemple, que en el barri del Teatre hi viuen 5121 dones per solament 4715 homes. I que en la distribució per llocs d'origen, aquest desnivell s'accentua intensament...

El «mercat de l'amor trist» motiva aquesta diferència. I fer-lo desaparèi-

xer, netejant aquells vells carrers tancats, serà una obra meritòria i digna de l'agraïment de Barcelona.

NO HI HA TAL BARRI TIPIC

No tingui por, el senyor Selves, al qual, en la seva obra l'acompanya la

simpatia de tot Barcelona, d'atemptar contra res típic. No hi ha tal tipisme. El barri xinès, fruit de la imaginació d'uns escriptors neuròtics, no és més que porqueria, degradació i baixesa. És una vergonya ciutadana, refugi de malfactors i escoles del vici.

Tiri al dret, doncs, sense temença

Havém parlat amb un català que fugí d'Alemanya

«Aviat seràn perseguits els estrangers...» ens diu.

Havem parlat amb un català que torna a Barcelona, procedent d'Alemanya on ha viscut més de vint anys, on ha esmerçat totes les seves energies, on esperava trobar un merescut repòs.

Es diu Pere Sabartés, i residia a Wiesbaden, on tenia un comerç d'importació de vins d'Espanya...

—Es impossible, per a tothom que no tingui masella l'ànima i el cervell viure avui dia a Alemanya. El que no pot transigir, per qüestió de bon gust i de temperament, amb el feixisme hitlerià, troba totes les portes tancades. I, a més, per l'aire sura un auguri esverador. El de què, tot just acabada l'ofensiva contra els jueus, amb l'exil i la ruïna d'aquests, començarà una campanya contra l'estranger, al qual ja s'acusa de «menjar-se el pa dels alemanys». I abans que això arribi, val més fugir...

—¿Però, i els catalans que resten allí?

—N'hi ha molts. I tots estan establerts. Quan la guerra varen patir molt, i fins alguns s'arruïnaren. Però després, a força de treballar, la majoria varen refer-se. En sa major part tracten amb vins o amb fruita. Algun té drogueries o magatzems de roba. On n'hi ha més, en proporció, és a Francfort...

—I, són perseguits?

—Si fan de nazi, encara no. Però ho seran. Als espanyols, pel fet de gaudir d'una República de veritat, ens miren amb desconfiança. I si creuen ensumar farum socialista, està ben llest l'espanyol inculpat. A Francfort, un català que tenia una ampolleria acreditada l'ha hagut de plegar. A Wiesbaden, un comerciant català en taps de suro — amb fills alemanys i nazis — experimenta no poques dificultats. Uns exportadors catalans de fruites establerts a Leipzig, han plegat el negoci i ja estan en camí. A Stuttgart, un comerciant català en vins ha hagut de fer no pocs equilibris per a no veure's atropellat. I a Hamburg, més d'una dotzena d'espanyols, alguns d'ells catalans, que treballaven al port, foren empresonats com a suposats comunistes. Cregui tes revistes i tant braç enlaire, i tantes moixiganga; tanta creu gammada i tants retrats del grotesc Hitler; tantes revistes i tan braç enlaire, i tantes camises, i tants càntics, i tanta pertorbació mental, acaben per avorrir i fastiguar els que tenim l'esclavitud com un goig...

—¿Vostè creu que tornaran molts espanyols?

—Molts. Ja tornen a dotzenes. Està clar que el que hi té un negoci arre-

lat, i família, resistirà fins que pugui. Però el que pugui fer-ho, com jo, fugirà d'aquell infern, d'aquell seguit

—T'auràs de fer gamma aquesta creu.

d'injustícies, de brutalitats, d'atropells, d'afany de guerra, d'imperialisme desenfrenat...

I, el que amb nosaltres parlava, en evocar aquell ambient, semblava encara estremir-se...

«A Catalunya només hi ha catalans amb un sol cos i una sola ànima. La seva espiritualitat és una i indivisible. I ultra aquesta unitat de Catalunya, n'hi ha una altra, la qual és indispensable i inajornable, i que devem imposar, si cal, i és, la unitat de l'Església Republicana de Catalunya».—Humbert Torres.

La bona fe del Sr. Anguera

El senyor Anguera de Sojo, com sap tothom, és tartamut. Però, el que molta gent no sap, és que a més de tartamut és un ingenu.

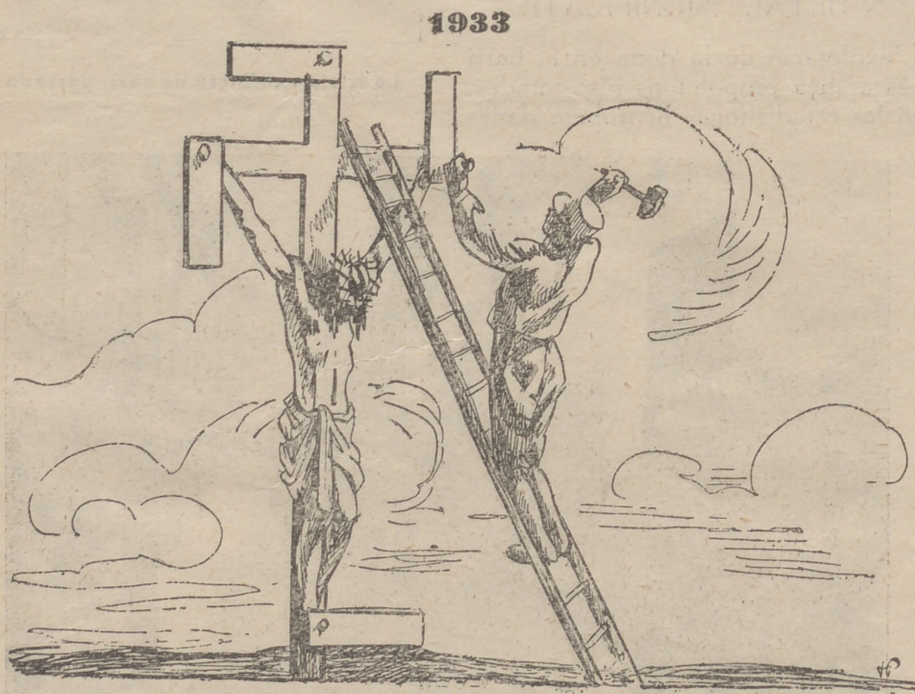
L'altre dia, el trucaren per telèfon al Palau de Justícia. Contrariat, puix tenia pressa per marxar, acudí a l'aparell.

—¿Que hi ha el senyor Anguera de Sojo?—preguntà una veu desconeguda.

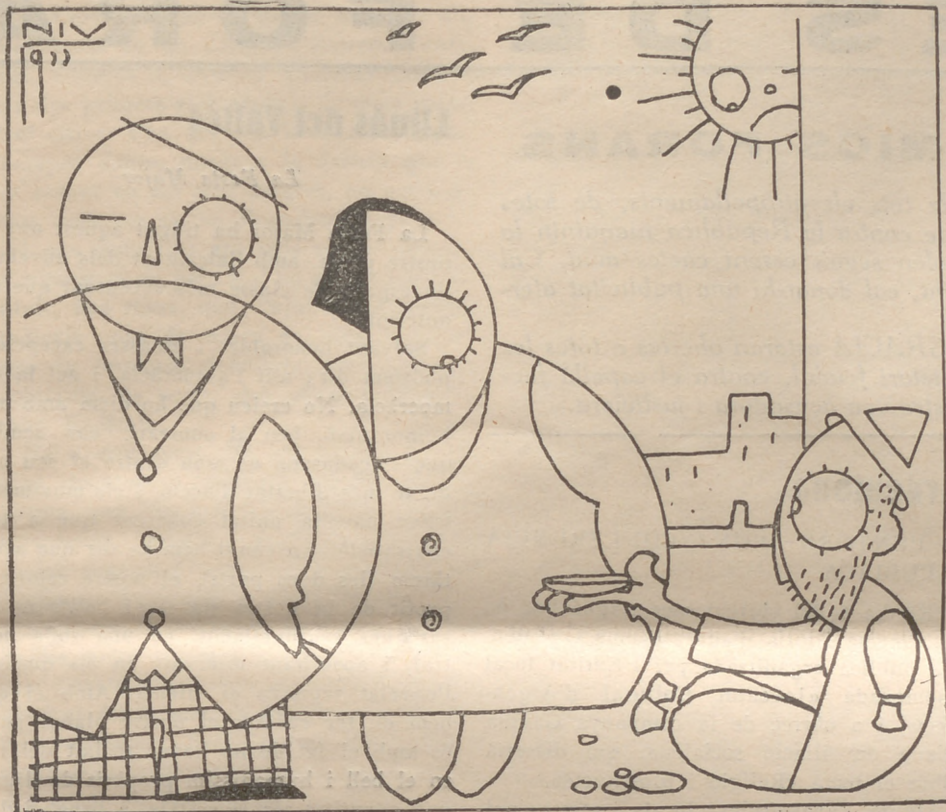
I el senyor Anguera, innocentment, va respondre:

—El se... se... senyor An... An... guera de So... So... Sojo, ha sortit... sortit... ha sortit...

I es quedà tan satisfet.

Els nous saions.

Ell:—Em fa pena aquest pobre home!

Ella:—Vés, vés, de vegades ho fan veure!

ELS NAZIS NO TENEN MANIES

Lacosa no es greu, però moltes gotes fan un ciri

Un poeta austriac, Sonka, va escriure un poema, que no tenia absolutament res a veure amb les tendències que avui dominen a Alemanya. Tot el contrari: eren uns versos que exaltaven, entre altres coses, allò que els amos del Reich detesten més, després dels jueus: Lèmine i els treballadors.

Sonka va escriure:

...*Dos justos la nostra casa abrigo;
el mur, el Crist i Lèmine...*

I més avall:

...*les meves mans calloses i feixugues,
amples mans de treballador...*

Etc., etc. El fet és que ara, un cert Richard Billinger, poeta de cambra, pel que es veu del terrible «führer», ha agafat la poesia de Sonka, l'ha signat i l'ha publicat amb gran èxit al «*Voelkischer Beobachter*», òrgan oficial («nazi»). Tanmateix, però, hi ha introduït modificacions que transformen els versos copiats de la forma següent:

...*Dos justos la nostra casa abrigo;
Al mur, el Crist i Hitler...*

...*Les meves mans calloses i feixugues
amples mans alemanyes...*

D'això el periòdic «*Esprit du Temps*», de Brussel·les, ho qualifica d'«escroqueria literària».

I té tota la raó.

Coses que cal saber

Els del «requetè» a Itàlia han desprestigiat Espanya

El «requetè» ha anat a Roma en peregrinació. No hi tenim res a dir. Viatjar per pocs quartos és un dret que no pot privar-se a ningú.

Però en aquesta peregrinació han passat coses bon xic estranyes. I d'això sí que en volem parlar.

Sabem que el tren en què anaven els carlistes, ha travessat el sud de França portant uns grossos rètols que deien: «Tren del Requetè espanyol». Sabem que els peregrins, lluint l'odiada boina vermella, han desfilat militarment pels carrers de Roma.

Sabem que han lluit, arreu, la bandera monàrquica sense que les autoritats de França els ho impedissin.

Sabem que en cert hotel feren treure la bandera de la República, posada en honor seu, la qual va ésser ultratjada grollerament.

Sabem que el tradicionalista mallorquí Quimet de Saforteza, el català Fel·lix Oliveras i el navarrès Balestena, parlaren en públic dient penjaments de la República.

Sabem que a Toulouse, l'ex-general Barrera va saludar els expedicionaris... encara que mig d'amagat.

Sabem que a l'estació de Niça, els peregrins varen donar un espectacle vergonyós...

Sabem que uns oficials feixistes acompanyaren els de la boina per tot arreu, «com a bons camarades».

Sabem que aquell cèlebre Pare Lisbona, en una recepció donada als periodistes cavernícoles, va dir penjaments del règim i dels seus homes.

Sabem que un jesuïta, el Pare Rossa, va conferenciar extensament amb en Larramendi i en Gómez Rogi...

I sabem, per fi, que a Itàlia, els del «requetè» hi han fet una campanya força depressiva per a la República espanyola.

¿N'està enterat de tot això el senyor Alcmar?

Marcel·lí Domingo està penedit

Marcel·lí Domingo ha parlat. Està indignat. Els seus—els radicals-socialistes—són uns desagradats. Gordon Ordax, un intrigant. I ell, cansat, i veient la cosa mal parada, es dóna de baixa i fa foc nou. Al seu entorn s'agrupen els millors. Els republicans, com sempre, segueixen desunint-se.

Marcel·lí Domingo palesa, sense voler-ho, un penediment. El penediment

d'haver desertat de Catalunya. Evoca, amb emoció, l'Esquerra i la venerable figura de Macià. Es dol d'haver-lo deixat, enlluernat per la importància d'ésser cap d'un partit espanyol. No li han agrait...

A Catalunya, el senyor Domingo també hi té un partit. És un partit que podríem dir-ne «provincial». No té ambient popular. El componen amics seus. No hi ha vibració, ni entusiasme, ni vida. I no és això el que volia Marcel·lí Domingo. Ací no li ha respost el poble. Allà, ni el poble ni els personatges... Marcel·lí Domingo, penedit, no pot tornar enrera. I vol fer un nou partit a Madrid, i vol mantenir les seves posicions a Catalunya. No sabem si conseguirà el primer. Però estem segurs, seguríssims, que a Catalunya no farà res.

Marcel·lí Domingo, per a actuar a Catalunya, ha de fer-ho dins d'una organització catalana. Fer-ho des d'una «sucursal» és tasca inútil. La seva experiència — i els seus desenganys—haurien ja d'haver-li palesat aquest principi.

CARTES DE FORA

ALS NOSTRES AMICS FORANS

Us preguem que ens envieu nota de tots els atropellaments, de totes les injustícies, de totes les bretolades que contra la República maquinin la gent de dretes, els cacics d'ahir que volen seguir essent cacics avui. Cal no silenciari l'obra criminal d'aquesta gent, cal donar-hi una publicitat aterradora.

Les pàgines de LA CAMPANA DE GRACIA estaran obertes a totes les vostres veus de protesta. Contra el propietari feudal, contra el capellà facciós, contra l'innoble camic, llanceu la vostra veu acusadora i justiciera.

Cadaqués

UN ACTE DE SALVATGISME

Sembla que el nostre port ha servit a algú, que deuria habitar al Congo, per cometre una felonia impròpia de la vila hospitalària que sempre ha estat característic nostre Cadaqués i de la nostra gent de.

El fet és següent: El balandre «Alay» del nostre amic, el diputat a Corts, senyor Josep Xirau, estava fondejat a roda en el nostre port; de sobte rompé les amarras, malgrat fer un dia de calma i sense vent, i vingué a la deriva sobre el portell de «Sa Riera», on en tocar la quilla començò a balancejar i de forma que en pocs minuts s'hauria desfet en estelles.

Examinant el cap de l'àncora, resultà que havia estat serrat amb ganivet, menys en un centímetre que amb el moviment d'aigües ben aviat acabà de rompre's, donant lloc a l'accident que podia ésser molt greu. Alguns mariners en veure el perill hi corriren i el salvaren.

Actes com aquest, no tenen justificació: si és una venjança política és propi d'aquells cavernícoles dels temps prehistòrics.

El mal és que aquest acte de incultura repercutirà i embrutirà la bona fama de culte i hospitalari que sempre ha tingut Cadaqués.

Després de la condemna

— Caldria que canviéssiu de vida, bon home.

— Teniu raó. Ja he decidit no passejar amb auto, ni menjar pollastre, ni anar al «cine» durant cinc anys...

Argenlona

A L'ENTORN D'UNA CONFERENCIA PUBLICA

El dia 6 del corrent mes tingué lloc en el Cinema Glòria d'aquesta, una conferència pública organitzada per l'Entitat local anomenada «Joventut Cultural d'Argenlona», i a càrrec de la companya Gavina Diana de filiació socialista, qui dissertà sobre el tema «Religió i prostitució».

Alguns cavernícoles locals, atrets pel tema varen anar a fer acte de presència creguts que la conferenciant era una religiosa, però varen sortir defraudats, puix dita companya amb poques paraules va posar al descobert la farsa que empra l'església catòlica per ensibornar els seus creients, perquè els portin pessetes a canvi de trossos de cel.

Naturalment que l'oratória emprada per la conferenciant va molestar els cavernícoles, però allí dintre el local no gosaren ni piular per por de rebre, malgrat d'haver estat requerits per aquella, i a tal efecte convingueren posar-ho a coneixement del rector perquè en el sermó de missa de vuit del vinent diuenge en fes ressò i tirés trona avall tots els qui varen anar a l'acte (a excepció dels de la caverna) i n'anatematitzés els organitzadors.

No contents en tirar-nos trona avall; s'han inventat un altre truc per desprestigiar la «Joventut Cultural», i aquest consisteix a fer passar pel poble que en la biblioteca d'aquesta organització existeixen lots de llibres, immorals i pornogràfics, que posen de manifest la baixesa dels sens individus.

Devem fer avinent a totes les «Damas de la Estropajosa e Hijas de María», que els llibres immorals i pornogràfics que en la biblioteca de «Joventut Cultural», tenen cebuda, són aquells llibres que posen de manifest les seves pròpies misèries i baixeses amb els representants de Déu, d'aquest Déu que estan insultant a cada moment, amb les seves concupiscències i llibertinatge de sagristia.

I ara un altre per al rector, fent-li avinent que si ens vol tirar trona avall tingui la bondat d'assistir a algun dels actes que aquesta Entitat organitza, i així podrà criticar amb coneixement de causa, tal com fan els homes que noblement lluiten per una causa, i no dir ximpleries ni bretolades des del cubell del seller.

Un soci de «JOVENTUT CULTURAL»

Llinás del Vallés

La Festa Major

La Festa Major ha tingut aquest any al nostre poble, amb l'alçament dels envelats, un esperit de classe més accentuat que els anteriors.

Salvant honorables i escasses excepcions podríem dir; allí l'autocràcia, i ací la democràcia. No creieu que ho diem amb mal humor això, ben al contrari, car sembla que si cadascun es mou dintre el seu medi, té més llibertat d'acció, i els moviments tenen aquella unitat coherent que a tots ens satisfà. En canvi hem de dir que ajuntàrem (les dues parts), el nostre esforç, a profit de la nostra dansa, i ballàrem les sardanes conjuntament, en una zona neutral, i aprofitant intervals en els quals a l'envelat regnava el silenci. Amb el que hem de fer constar el nostre plany, però, és amb el fet de no haver reeixit del tot, en el bell i humaníssim propòsit de lliurar una quantitat als Hospitals, a benefici dels quals sortejarem, dintre breus dies, un valuós objecte, per no haver-nos estat possible esgotar els números durant la festa, malgrat postular gentils noietes, la primera autoritat i altres ciutadans. Ens guardarem d'afirmar que s'hagi fet per motius polítics, el buit a l'esmentat sorteig, però sí que estem en la creença que la seva finalitat és incompresa o poc sentida del contrari. Algunes despeses de les que s'han fet sota el més vanitós i pueril impuls, podien destinar-ne una part a l'adquisició de números amb més proporció que no ho feren, i mai no els mancaria, com a valuosa compensació, la nostra gratitud, que és la dels humils. Dintre pocs dies, però, pensem poder efectuar aquest sorteig i lliurar la quantitat als Hospitals.

JOSEP SERRA

Sant Adrià de Besós

Política general local

Amb el permís del volgut Director, i sota la petició d'amics lectors, avui ens escapolirem del sempre interessant fuetatge a tota mena de gent dolenta, per passar revisió a l'actualitat política de la nostra localitat. Farem un resum, que en podríem dir moviment bursàtil, de l'Estat i pujança que puguin oferir els Partits per mitjà dels seus Centres, a la població.

Ens ocuparem primer dels trenta anys de catalanisme. Ben poca cosa, per no dir gens, s'ha de dir del Centre Català. Sempre els mateixos, i sempre a punt d'escamotejar a l'obrer, segueixen en una misèria de local, d'ànima i de partidaris. La Lliga, a Sant Adrià ho té malament, i més li ho tindria a no ésser les coaccions.

Seguirem amb els d'Extrema Esquerra Federal. La puixança del Centre seguidor de la política del dit partit, aviat perillà davant els vehemets anhels d'ésser figura representativa de molts que formaven. I així veiem que del «Círculo Republicano

de Extrema», que s'uní amb l'Ateneu Cultura Cervantes, no en quedà, o millor dit, s'esmicolà en un Centre d'Extrema. «Ateneo Obrero» i «Ateneo Cultural Social», els dos primers amb senyals de mort suara, i el darrer s'ha degut a la seva ideologia. Tampoc doncs, donat a la desfeta que es ve notant en els seus rengles, no pot somniar amb res de bo l'esmentat partit.

I ens ocuparem ara dels sempre a punt d'organitzar-se, però mai no arribats a constituir, fins suara, que, l'ajut donat per uns radicals nous de trinca en ideal, ha permès la formació definitiva, amb un cens pobríssim de soci, del «Centro Republicano Radical».

Ha nascut mort. El seu primer pas, el qual donarem a conèixer als lectors, fou l'arma que els occí. Vint-i-cinc o trenta vots tenen, sempre i quan l'haver-hi un cap de Govern Lerroux no sigui motiu per fer-los-els pujar fins a trenta cinc!

L'Esquerra. calculant sempre per mitjà de les seves representacions, traduïdes ací pels Centre d'Esquerra i Centre Republicà Federal Adrianenc, és la que compta amb més entusiastes. En aquestes properes eleccions, serà la primera vegada que hi prendrà part, en municipals.

I fent el resum total, trobarem que la política té un xic de mal viure en el dretisme i l'extremisme, donat a la negligència d'uns i a les batusses entre ells dels altres. Sortosament, el partit acabadillat per Francesc Macià està salvat d'aquesta enfermetat, gràcies a la fermesa de mires i fe en els ideals dels qui el representen a la nostra població.

J. GRAU.

Canal de Mar

LA OFENSIVA CONTRA EL LAICISME

La gent encostada es prepara per burlar i boicotejar la llei d'ensenyament laic.

En la nostra vila, segurament com els altres pobles i obeint un pla general dels encrostats, ja ens ensenyen les urpes.

El ciutadà Josep Comerma, des de la trona i a la fulla parroquial ha fet una sortida de cavall sicilià en contra l'ensenyament laic i els seus professors, que li ha costat una penyora de 500 pessetes que correran a càrrec de les honorables dames de «La Bona Mort».

No és la primera vegada que Josep Comerma insulta grollerament el laicisme.

Un dia diu que «per ésser honrat cal que els pares facin anar els seus fills a l'escola de catecisme»; un altre dia despotica dient «que els pares portin els fills a la seva escola religiosa, que mirarà de fer-los bons», suposant que en les escoles de l'Estat perverteixen els infants, tractant els pares de descuidats.

Per altra part, en les escoles confessionals els «Hermanos» i «Hermanas» pengen els hàbits religiosos i es vesteixen de seglars per a burlar les disposicions de la Llei i no perdre la part material que es veu que és de més pes que la part moral de la religió, fomentant la calúmia en contra les altres escoles i fent el front únic per boicotejar-les amenaçant amb terribles càstigs a l'altra vida, però ells procuren desprendre's del Crist i disfressant-se de

professors laics aprofitar les pessetes.

Cal que els homes liberals estiguem a l'aguait i fem complir les lleis; cal que vetllem per l'educació dels nostres fills, que seran els homes i dones de demà.

Mirem en tants segles d'ensenyament religiós la immoralitat actual amb l'acatament al materialisme, amb el drinc de la plata s'obliden del Crist dels humils i es presten a la força més indigna; però tot té un fi, i pensin que tant va el càntir a la font que ve que es trenca.

Ciutadà Josep Comerma: Vós com a director que porteu la veu cantant en el complot encrostat d'aquesta vila, no seguïu amb els vostres insults, perquè si elements de sentiments catòlics han fet que el Governador de Catalunya us posés una penyora de 500 pessetes si continueu, els elements liberals demanarem que us treguin d'aquí per indesitjable.

JOAN YLLA

Cardedeu

Paperets, serpentines, tambors, una orquestra tocant airoso passos-dobles, ¿què serà? em pregunto. Pel que es veu els cardedeuencs celebren el Carnaval a l'estiu. Però, no; aviat surto de dubtes: Uns infants, inconscientment portats, s'esgar-gamellen cantant alabances al déu dels catòlics. Més tard són unes senyoretetes histèriques les que canten... Passa una processó.

Però, és possible que després de tant temps de lluitar contra el clericalisme, en una vila com la nostra i amb un Ajuntament republicà es celebrin manifestacions provocatives com són aquestes? Es gairebé segur que si un grup de comunistes volgués manifestar-se, els fóra privat de fer-ho.

Ens enterem que han d'assistir-hi les autoritats amb caràcter particular. Jo em creia que seria com a simples ciutadans, però veig amb estranyesa que darrera de tots, al lloc d'honor hi figura el diputat de la Lliga senyor Valls i Taverner i li fan costat dos homes que treballaven per enderrocar el feude que la Lliga tenia aquí establert, aquests homes que tant han malparlat dels lliguers i han assolit el lloc que ocupen fent guerra a l'antic Ajuntament, catau lliguer, avui fan costat al diputat Ferran Valls i Taverner. Aquests homes són el jutge municipal i un regidor que no anomeno perquè tothom ja sap qui és.

Vosaltres, homes enèrgics, desfeu-vos d'aquests carlins i formeu un centre on ens podem aplegar tots els ciutadans conscients, sense haver de barrejar-nos amb homes disfressats de liberals i que sols fan tot el que poden per a fer mal a la causa de l'Esquerra Republicana.

S'apropen eleccions. Aneu a la lluita sols—en tot cas al Consistori pacteu amb els més liberals—i feu que poguem aviat sentir les veus càlides i fogoses dels nostres oradors en el Centre d'Esquerra.

P. P.

«Caldria, que els catalans no esperessin de veure de prop les orelles del llop per a adoptar l'actitud que els correspon. Ja fa segles que el nostre poble ho sap per una experiència dolorosa, i sovint tràgica, que el llop existeix. Si, per a adoptar les oportunes mesures de defensa i protecció, hagués d'esperar-se la visió alarmant de les seves orelles, en cas d'ésser efectivament escomesos, l'atac podria agafar-nos desprevinguts o distrets. Perquè de vegades — oh, catalans! — succeeix que, abans de veure les orelles del llop, hom sent a la carn la mossegada de les seves dents».—A. Rovira i Virgili.

—A en Joan, el meu dependent, l'he recompensat amb motiu de fer vint anys que és a casa...

—I què li has donat?

—Res. He manat que d'ara endavant li diguin «senyor Joan».

REPICS

¿En què han quedat les denúncies fetes al Jutjat per l'Ajuntament de Barcelona, referents a les malifetes de la gent de la Dictadura?

Al Negociat de Cultura, quan manava el senyor Ponsà, es cremaren milers de llibres catalans, de reconeguda vàlua, pel sol delictes d'estar escrits en la nostra llengua. Això va fer-se sense acord de cap mena i tan sols per a satisfer l'odi a Catalunya d'uns quants senyors... El Jutjat va admetre la denúncia... i no ha pas-sat res.

Què s'espera?

«Acció Catalana» ha començat ja els seus preparatius electorals.

Fa bé. Així les esperances li duraran més estona.

«Ressó», portantveu de l'Acadèmia de Sant Just i Sant Pastor, censura els andorrans perquè «voldrien que la seva terra fos convertida en república democràtica, ara que la democràcia està en crisi i en fallida arreu del món».

I que costa poc de veure l'orella a un cavernícola!

A Terrassa, tenen un «Acondicionamiento» escrit així, en castellà. I no hi ha qui els faci canviar d'idioma.

Hom creu que és degut a rivalitat amb Sabadell, on ja fa bon temps que al seu hi posaren el rètol en català.

Segons ens han assegurat, no fa gaires dies que l'Ajuntament de Caldes de Montbui va fer caritat a un frare que passava. La caritat feta, ascendeix a 15 pessetes.

Cal protestar a la vegada d'aquesta esplendidesa, ja que no és just ni de raó que, a un frare, pel sol fet d'ésser frare se li faci una caritat de 15 pessetes, i a un pobre, molt més necessitats que un frare qualsevol, se li donguin 10 cèntims.

«Diari d'Igualada», diu una vegada més, que el gran novel·lista espanyol Blasco Ibàñez, morí confortat amb els auxilis es-

pirituals de la religió catòlica, apostòlica i romana.

Sempre que un home cèlebre mor fora del clos de la religió, la primera preocupació de la clericalia és escampar la falsedat que ha mot en gràcia del Senyor.

Vicenç Blasco Ibàñez, va morir tan laic com va viure. Y això, que tothom sap, ho ignoren, pel que es veu, els cavernícoles d'Igualada.

El senyor Selves, amb molt bon encert, vol esbandir el «barri xinès».

Heus ací un greu dany per a la nostra literatura d'estar per casa. ¿On s'inspiraran els novel·listes del districte cinquè?

El senyor Selves no hi deu d'haver atinat en això.

Al líder del feixisme espanyol, senyor Goicoechea, a Santander, li han dedicat nombrosos obsequis.

Qui? El poble? No, senyors, no. L'aristocràcia.

Ah! *Vamus!*

Ens diuen que des d'Hendaya a Marsella, ha travessat el sur de França un tren de peregrins, el qual duia un rètol que deia: bem d'un gust força comeuncis

«Train du Requetè espanyol». Ho trobem d'un gust força dubtós, amics de la «Republique française»...

El senyor Pellicena i Macatxo, diu, des de «La Veu», que la Lliga és un partit de centre.

El senyor Solà de Cañizares (don Felipe de...) afirma, en el mateix lloc, que és un partit de dretes.

Ens temem que a darrera hora no ens diguin que és un partit d'esquerra!

El bisbe de Barcelona no s'està pas de fer campanya contra l'escola laica. Vegi's el que deia en el «Full Dominical» del dia 17:

«Para dar a los católicos una norma de conducta en la cuestión escolar, declaramos que, por lo que se refiere a nuestra ciudad y aun a alguna de las grandes poblaciones de nuestra Diócesis, no tienen excusa alguna los padres que mandan a

sus hijos a las escuelas laicas, porque las hay, muchas y muy bien montadas, que son netamente católicas; de ello tenemos un ejemplo bien claro en las ciento ochenta escuelas privadas que se han adherido a nuestro Comité, haciendo profesión de fe católica.»

Caldrà vigilar-les aquestes 180 escoles. Per veure què s'hi amaga al darrera.

A «El Siglo Futuro» tenen un poeta—no es priven de res—que firma amb el pretenció nom de «Sagitario».

L'altre dia, se'n despenjava amb una composició — d'una manera o altra s'ha de dir — que començava així:

«Mi abuelo era carlista,
carlista de abolengo;
su boina colorada—flor de sangre—
la guardo yo como el mejor trofeo.
¿Quién sabe si algún día
—tantas vueltas da el tiempo—
no la podré lucir por esas plazas,
en medio de explosiones de contento!...»

Sagitari, torna-te'n al llit que això és la lluna!

Quatre-cents obrers dels que es troben sense treball, han sortit de Londres cap a Roma, on van en pelegrinatge.

Seran rebuts pel Papa, que pronunciarà, amb aquest motiu, una allocució, en la que al·ludirà al problema econòmic.

I heus ací el problema resolt i els obrers feliços.

Ara els carlistes volen fundar un centre «Obrer Tradicionalista».

Qui pagarà les pistoles?

A Catalunya—¿doncs què us pensàveu?—també tenim «partit agrari». El seu cap és el noi Fortuny i en Pere Casanyes el secretari. No calen presentacions, veritat?

El «partit agrari de Catalunya» ha publicat un manifest. En ell, com a principis fonamentals hi figuren el manteniment de l'ordre i el respecte a la propietat privada...

No en parlem més.

Han estat suspeses les maniobres del Segre. La causa «oficial» és el mal temps. Però no manca qui atribueix la suspensió a certes paraules d'un general, reveladores d'una actitud gens favorable a Catalunya.

No volem profunditzar sobre aquest tema. Amb remarcar-lo n'hi ha prou...

CORRESPONDENCIA

Calvet. Es publica. I vagi fent. *Indi.* Es molt seriós i poc interessant. Faci'ns al-

tra cosa. *Viladoms.* Entra en cartera. Però ens agradarien més coses més frívoles. *Pujol.* Està molt bé... menys d'ortografia. *J. S. Va,* encara que és un xic massa llarg. *Sant de guix.* No, home, no. L'han encerrat. *Antonet.* Mirarem d'inquirir-ho. *Manoi.* Vagi enviant i no desmai que de mica en mica s'arriba lluny. *Bernat, apotecari.* Sí senyor. Ens ha engrescat de valent. *Eme Ce.* No. De cap manera. Pot manar i disposar. *A. A. L.* El dibuix no val res, però en canvi el xisto és detestable. *Carlets.* I ara! Vostè va equivocat! *Aramón.* Psh! *Lluc.* Entra en tanda.

VISITEU ELS NOSTRES APARADORS

¡Atenció! Ciutadans: A la CASA BASTIDA

PASSEIG DE GRACIA, 18

Gran Basar de Sastreria i Camiseria

es ahont podreu vestir amb pocs diners i ben elegants: El sistema de vendre amb poc enguany ens augmenta tan considerablement la venda que ens veiem obligats a fer engrandiments continuament. Amb els nostres continous viatges a París i Londres estem al corrent de la moda a tot hora.

Gran Liquidació permanent de totes les existències de la temporada pasada.

SECCIO DE SASTRERIA

100.000 Pantalons des de	5 pessetes
100.000 Trajos fets de llana des de	25 "
100.000 Abrics fets de llana des de	25 "
100.000 Impermeables des de	10 "

En la Secció de Mida tenim un gran assortit de gèneres estil Anglès tant per trajos com Abrics a **60, 75 i 95 pts.** els mes superiors

SECCIO DE CAMISERIA

100.000 Calçotets des de	1'95 ptes.
100.000 Camises blanques des de	3'95 "
100.000 Camises gran moda	4'95 "
100.000 Païames des de	4'95 "

En la secció de mida tenim grans existències de cèfirs, franelles i sedes a preus MES BARATO QUE JO-NINGÚ.

En casos d'urgència tenim una secció de confecció Ultra Ràpida que entreguem els encàrrecs a les quatre hores.

Considerant l'ahorro lo més essencial, obsequiem als nostres clients amb Segells d'Estalvi de la Caixa de Pensions per la Vellesa i altres presents a proporció amb l'import de la compra.

NOTA: Els que de fora vulguin servir-se de la nostra casa poden escriure i adjuntant 0'25 pessetes en segells, rebre figurins, mostres i un sistema especial per a prendre les mides amb les instruccions per a rebre l'encàrrec abans dels 5 dies.

Llegiu i propagueu

“LA HUMANITAT”

Immillorable informació
Diari modern Catalanista d'Esquerra

—Us molesteu en va. Seguiré el meu camí, per molt que us dolgui...